

G. V. PLEHANOVILLE

7. II. 02.

Hyvä G. V.! Lähetän Teille ohjelmaluonnoksen, johon Berg on tehnyt korjauksia. Olkaa hyvä ja kirjoittakaa, teetkö korjauksia vai esitättekö kokonaisen vastaluonnoksen. Haluaisin myös tietää, mitkä kohdat Teitä eivät tyydytä.

Uskonnosta luin K. Marxin kirjeestä, jossa hän puhuu Gothan ohjelmasta. Siinä hän arvostelee jyrkästi Gewissensfreiheit-vaatimusta * ja sanoo, että sosialidemokratien on sanottava suoraan myös se, että he taistelevat religiosem Spukia ** 140 vastaan. Pidättekö mahdollisena jotain sen tapaista ja missä muodossa? Meillähän on saksalaisiin verrattuna uskontoon nähden yhtä vähän varovaisuusnäkökohtia kuin „tasavaltaankin” nähden.

Olkaa hyvä ja antakaa Koltsovin kopioida Teidän kappaaleestanne: eihän se ota kovin paljon aikaa.

Kuinka työnne edistyy (jos kirjoitatte artikkelia „Zarjalle”, niin kuin oletamme)? Milloin luulette saavanne sen valmiiksi?

Tehän ette lähettänytkään minulle „Neue Zeitia” (№№ 1 ja 3) ettekä *agraariohjelmaa koskevaa kirjettä!!* Olkaa hyvä ja lähettäkää taikka kirjoittakaa, mikä on viivytyksen syynä.

Olen tilannut Teille „Conrad's Jahrbücher” *** 141 vuodeksi 1902. Vuoden 1901 „Wirtschaftliche Chronik” **** ilmestyy kuulemma helmikuussa, silloin se lähetetään Teille. Oletteko tilannut itsellenne „Torgovo-Promyshlennaja Gazetan” 142 ja oletteko jo saanut sitä?

* — omantunnonvapaus-vaatimusta. *Toim.*

** — uskonnollista hullutusta. *Toim.*

*** — „Conradin Vuosikirjat”. *Toim.*

**** — „Talouselämän Kronikka”. *Toim.*

Kuuluuko siellä Teillä mitään uutta rabotshejedelolaisista? Meillä ei kuulu hiiskahdustakaan.

Kirjaseni on ladottavana.

„Vorwärts” * ei suostunut julkaisemaan edes lyhennettyä vastausta, joten asia on siirtynyt Vorstandiin **. Bebel kuulemma kannattaa meitä. Sittenpäähän nähdään.

Puristan lujasti kättänne.

Teidän *Frey*

Lähetetty Münchenistä Geneveen

Julkaistu ensi kerran v. 1928

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

* — „Eteenpäin”. *Toim.*

** — Hallintoon (Saksan sos.-dem. puolueen keskuskomiteaan). *Toim.*